

Alkohola aprite 2016. gada 9 mēnešos

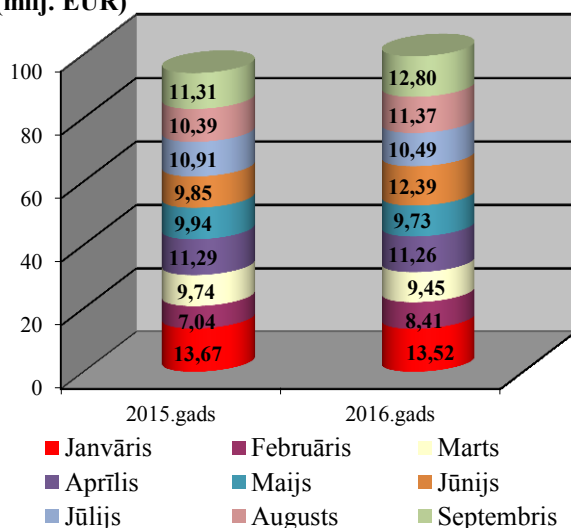
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem

2016.gada deviņos mēnešos akcīzes nodoklis par alkoholiskajiem dzērieniem (neskaitot alu) iekasēts **99,42 milj. EUR** apmērā, kas ir par 5,3 milj. EUR jeb **5,6% vairāk** kā 2015.gada attiecīgā periodā, ko ietekmēja kopējais patēriņam nodoto alkoholisko dzērienu apjoma pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kā arī akcīzes nodokļa likmju palielināšana 2015.gada augustā un 2016.gada 1.martā.

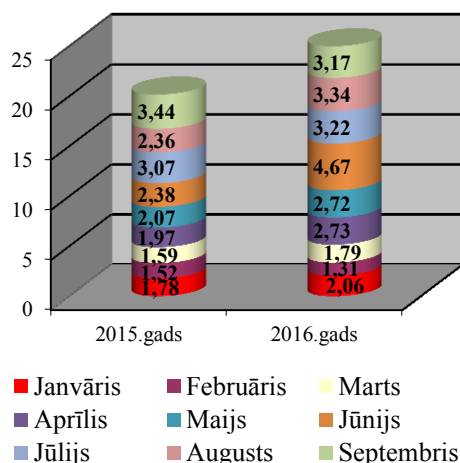
Par alu 2016.gada deviņos mēnešos iekasēti **25 milj. EUR**, kas ir par 4,82 milj. EUR jeb **23,9% vairāk** nekā 2015.gada attiecīgajā periodā. Ieņēmumu pieaugums galvenokārt saistāms ar akcīzes nodokļa likmes palielināšanu alum - 2015.gada augustā par 23% un 2016.gada 1.martā par 11%.

1.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alkoholiskajiem dzērieniem (bez alus) (milj. EUR)

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par alu (milj. EUR)

2. Alkoholisko dzērienu apritē iesaistītie komersanti

2016.gada septembra beigās:

- 184 komersantiem bija 204 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, no tiem 66 komersantiem bija spēkā esoša licence uz atvieglotiem nosacījumiem – mazās alkoholisko dzērienu darītavas, kuras ražo vīnu, raudzētos dzērienus vai pārējos alkoholiskos dzērienus no savā īpašumā vai valdījumā esošajos dārzos un dravās iegūtajiem produktiem vai savvaļā augošiem augiem Alkoholisko dzērienu aprites likumā noteikto limitu ietvaros;
- 46 komersantiem bija spēkā licence reģistrēta nosūtītāja darbībai;
- 4 komersantiem bija spēkā esoša licence reģistrēta saņēmēja darbībai;
- 256 komersantiem bija spēkā esošas licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai;

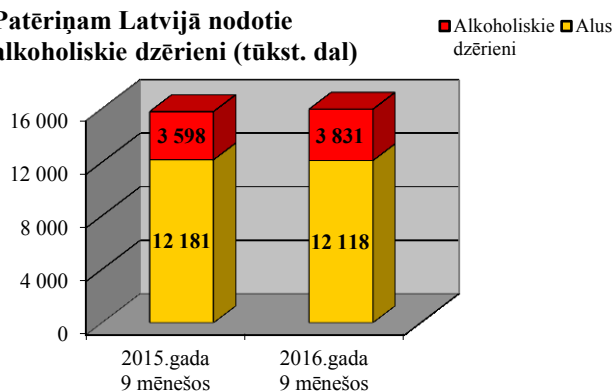
- 4148 komersantiem bija spēkā esoša licence alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 140 komersanti, kuriem licence ir tikai alus mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni

Viens no būtiskākajiem rādītājiem, kas vistiešākā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, ir alkoholisko dzērienu apjoms, kas nodots patēriņam Latvijā, un to struktūra, ņemot vērā piemērojamās akcīzes nodokļa likmes.

2.attēls

Patēriņam Latvijā nodotie alkoholiskie dzērieni (tūkst. dal)

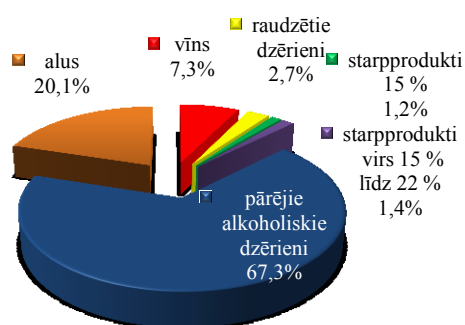
2016.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti **3 831 tūkst. dekalitri** (turpmāk – dal) alkoholisko dzērienu, kas ir **par 6% vairāk** kā 2015.gada deviņos mēnešos. Arī vērtējot pēc absolūtā alkohola satura dzērienos, patēriņam nodotais apjoms ir par 5% lielāks kā 2015.gada deviņos mēnešos.

Alus **2016.gada deviņos mēnešos** patēriņam Latvijā nodots **12 118 tūkst. dal** apjomā.

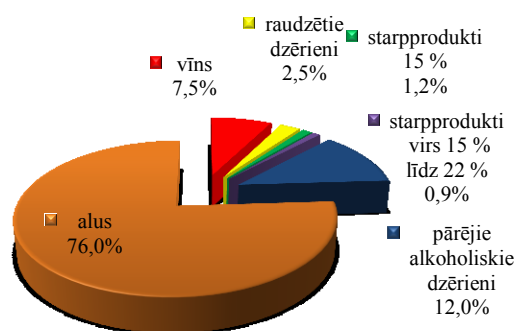
Salīdzinot ar 2015.gada attiecīgo periodu, vērojams **neliels apjoma kritums - par 0,5%**. Savukārt, apskatot alus aprites rādītājus mēnešu griezumā, vērojama nevienmērīga patēriņam nodotā alus apjoma dinamika, tā piemēram 2016.gada septembrī patēriņam nodotā alus apjoms ir par 4% jeb 49 tūkst. dal lielāks kā 2015.gada septembrī.

3.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra (% no EUR) 2016.gada 9 mēnešos

Kopējā alkoholisko dzērienu struktūra (% no realizācijas Latvijā (dal) 2016.gada 9 mēnešos

Kopējā patēriņam Latvijā nodoto alkoholisko dzērienu struktūrā **2016.gada deviņos mēnešos** vislielāko daļu sastāda alus (76%), savukārt degvīna un pārējo „spirtoto” (3.attēlā – pārējo alkoholisko dzērienu) īpatsvars kopējā alkohola patēriņa struktūrā aizņem 12%, taču būtiski augstākās nodokļa likmes dēļ akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūrā šai grupai ir dominējošā loma nodrošinot 67% no kopējiem ieņēmumiem par alkoholiskajiem dzērieniem.

Lielāko komersantu saraksts pēc 2016.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodotā alkoholisko dzērienu un alus apjoma skatāms *8.pielikumā*.

2016.gada deviņos mēnešos Latvijas patērētāju vidū kā vispopulārākais alkoholiskais dzēriens saglabājas „Cēsu Džons” kokteilis. Citus populārāko alkoholisko dzērienu nosaukumus skatīt *9.pielikumā*.

3. Alkoholisko dzērienu ražošana

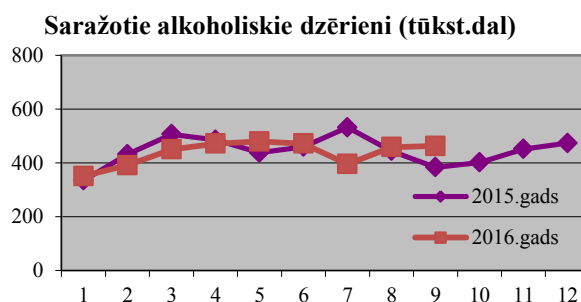
2016.gada deviņos mēnešos alkoholisko dzērienu ražošana tiek veikta 84 akcīzes preču noliktavās, saražoti **3 935 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu)**, kas ir **par 2% mazāk** kā 2015.gada deviņos mēnešos. Salīdzinot ar 2015.gadu, šogad ir pieaudzis saražoto starpproduktu apjoms, savukārt vīna, raudzēto dzērienu un pārējo alkoholisko dzērienu ražošanas apjomi samazinājušies – skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*.

Mazie alkoholisko dzērienu ražotāji, t.i. komersanti, kam ir spēkā esošas licences uz atvieglotiem nosacījumiem, 2016.gada deviņos mēnešos saražojusi 6,9 tūkst. dal alkoholisko dzērienu, kas ir par 21% vairāk nekā 2015.gada deviņos mēnešos. Pārsvarā (97%) no mazajās ražotnēs saražotā dzērienu apjoma sastāda dzērieni, kas ietilpst raudzēto dzērienu grupā.

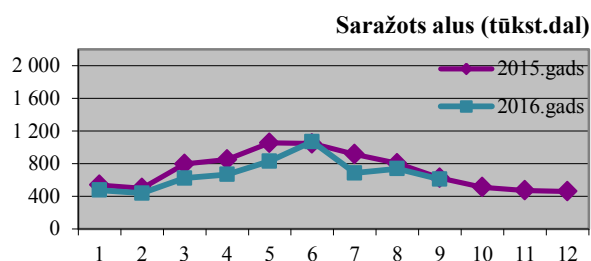
Alus ražošana **2016. gada deviņos mēnešos** veikta 40 akcīzes preču noliktavās, un kopumā saražoti 6 138 tūkst. dal alus, kas ir **par 14% mazāk** kā 2015.gada deviņos mēnešos (skatīt *5.pielikuma 1.tabulu*), kas skaidrojams ar faktu, ka atsevišķu Latvijas alus šķirņu ražošana tika pārcelta uz kaimiņvalstīm.

2016.gada septembra beigās 36 komersantiem ir patstāvīgās mazās alus darītavas statuss, kurās 2016.gada deviņos mēnešos saražoti 1 310 tūkst. dal alus jeb 21% no kopējā Latvijā ražotā alus. Jāatzīmē, ka mazajās alus darītavās saražotajam alum tiek piemērots akcīzes nodokļa atvieglojums 50% apmērā. Patstāvīgo mazo alus darītavu darbība ir jau ilgāda un ar salīdzinoši nozīmīgu ietekmi uz alus ražošanas apjomiem Latvijā.

4.attēls

5.attēls

5. Alkoholisko dzērienu ievēšana Latvijā

6.attēls

Lielākā daļa alkoholisko dzērienu Latvijā tiek importēti/ievesti, izmantojot akcīzes preču noliktavas. Akcīzes preču noliktavās ievesto, tai skaitā importēto, preču apjoms tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus, jo alkoholiskie dzērieni tiek saņemti un uzglabāti atliktā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī liela daļa dzērienu no akcīzes preču noliktavām atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiek pārvietoti uz citām ES dalībvalstīm vai eksportēti.

2016.gada deviņos mēnešos Latvijā importēti/ievesti 9 032 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 7% vairāk** kā 2015.gada attiecīgajā periodā, galvenokārt pieaudzis ievestais vīna, starpproduktu un raudzēto dzērienu daudzums, skatīt *4.pielikuma 1.tabulu*.

Alus 2016.gada deviņos mēnešos Latvijā kopumā importēts/ievests 7 117 tūkst. dal apjomā, kas ir **par 14% vairāk** kā 2015.gada deviņos mēnešos, skatīt *5.pielikuma 1.tabulu*.

6. Alkoholisko dzērienu nosūtīšana uz ES dalībvalstīm un eksportam

7. attēls

Kopumā **2016.gada deviņos mēnešos** no Latvijas akcīzes preču noliktavām izvesti 7 903 tūkst. dal alkoholisko dzērienu (neskaitot alu), kas ir **par 1% mazāk**, kā 2015.gada deviņos mēnešos, skatīt *4.pielikuma 2.tabulu*. Pārsvarā(84%) alkoholiskie dzērieni tiek eksportēti, galvenokārt uz Krieviju. Uz citām ES dalībvalstīm nosūtīti 16%, no tā lielākais apjoms nosūtīts uz Igauniju un Lietuvu.

Lielāko daļu no alkoholisko dzērienu apjoma, kas izvests no Latvijas, sastāda pārējo alkoholisko dzērienu grupas dzērieni un vīns.

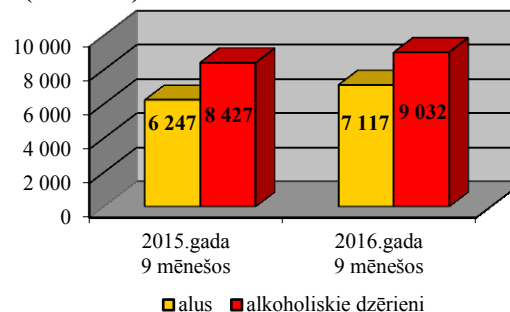
Alus 2016.gada deviņos mēnešos no Latvijas izvests 780 tūkst. dal apjomā, un, salīdzinot ar 2015.gada deviņiem mēnešiem, šis apjoms samazinājies par 15%, skatīt *5.pielikuma 2.tabulu*.

2016.gada deviņos mēnešos alus no Latvijas tiek izvests gan uz ES dalībvalstīm, gan eksportēts, 26% no kopējā izvestā alus apjoma izvesti uz Igauniju, 15% uz Krieviju, savukārt 10% izvesti uz Ķīnu.

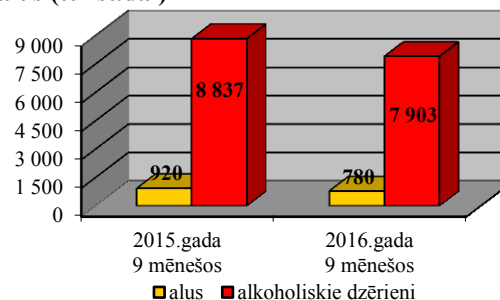
7. Spirta aprīte

Latvijā spirta aprīte tiek stingri reglamentēta saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kas paredz arī ierobežotu spirta aprītē iesaistīto personu loku.

Latvijā ievestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

No Latvijas izvestie alkoholiskie dzērieni un alus (tūkst.dal)

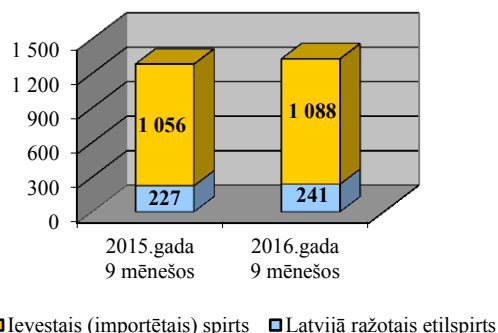
Etilspirta ražošanu 2016.gada deviņos mēnešos veikuši trīs komersanti, kā arī trīs komersanti - alkoholisko dzērienu ražotāji ievēduši etilspirtu no citām valstīm..

Faktiski visa spirta aprīte Latvijā notiek atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā, tādēļ akcīzes nodokļa ieņēmumus tiešā veidā tā neietekmē. Detalizētus spirta aprītes rādītājus skatīt 5. un 7. pielikuma 2.tabulā.

8.attēls

2016.gada deviņos mēnešos Latvijā kopumā saražots spirts 549 tūkst. dekalitru absolūtā alkohola (dal a/a) apjomā, kas ir par 263 tūkst. dal a/a vairāk kā 2015.gada attiecīgajā periodā. Izmaiņu pamatā ir ievērojamais **dehidratētā spirta** (kas nav izmantojams pārtikas produkts) ražošanas apjomu pieaugums, šogad saražots par 249 tūkst. dal a/a jeb **piecas reizes vairāk dehidratētā spirta** kā 2015.gada attiecīgajā periodā.

Latvijā aprītē esošā etilspirta izcelsme (tūkst. dal a/a)

2016.gada deviņos mēnešos, salīdzinot ar 2015.gada datiem, par **3% pieaudzis** arī Latvijā ievestā un importētā spirta apjoms – no Krievijas, Slovākijas, Igaunijas, Vācijas, Lietuvas un Zviedrijas ievesti 1 088 tūkst. dal a/a etilspirta, lielākoties alkoholisko dzērienu ražošanai.

No kopējā 2016.gadā valstī pieejamā etilspirta apjoma – 1 538 tūkst. dal a/a (krājumi gada sākumā + saražots + ievests Latvijā):

9.attēls

– **71%** izmantots alkoholisko dzērienu ražošanā un šis apjoms ir par 2% lielāks kā 2015.gada attiecīgajā periodā;

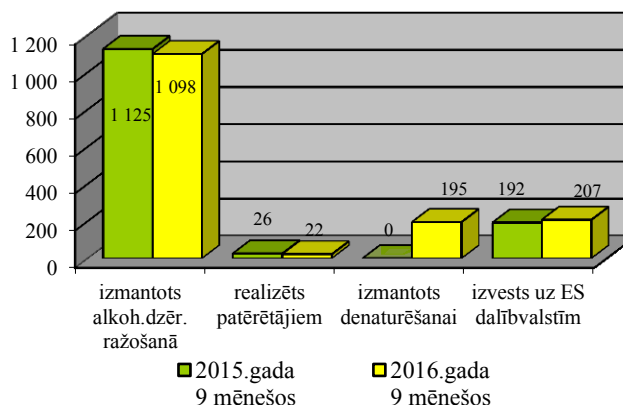
– **13%** etilspirta izvesti no Latvijas, un ievestais apjoms, salīdzinot ar 2015.gadu, ir pieaudzis par 8%;

– citiem spirta patērētājiem nodotais etilspirta apjoms, salīdzinot ar 2015.gadu, ir samazinājies par 15%, taču tie ir salīdzinoši nelieli apjomi, kas kopējā izlietojumā sastāda **1%**;

– denaturēta spirta ražošanai izmantoti 13% jeb 195 tūkst. dal a/a. 2015.gada 9mēnešos denaturēts spirts netika ražots.

Vienlaikus jāatzīmē, ka 2016.gada septembra beigās, salīdzinot ar 2016.gada sākumu, par 8% ir samazinājies etilspirta krājumu daudzums licencētajās vietās.

Latvijā pieejamā etilspirta izlietojums (tūkst. dal a/a)

Sirija 67120167